

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Zavaczki Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Zavaczki Zoltán ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Bakó Csaba Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bakó Csaba ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2010. szeptember 30. napján kelt 10.P.21.549/2009/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 10.940 (tízezer-kilencszáznegyven) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a P 2009. július 21-én a M úján történt közlekedési baleset rendőri helyszínelését végző kárhely parancsnok beosztásában a felperes feladata volt, hogy a helyszínelés területéről annak időtartamára a személyautókat más útvonalra terelje. Az alperes, mint bűncselekményekről és közlekedési balesetekről rendszeresen tudósító újságíró, a kárhelyre személyautóval kívánt behajtani. A felperes közölte vele, hogy csak gyalog mehet be a helyszínelés területére, a gépjárművét azon kívül le kell állítania. Az alperes azonban durva szóváltást követően mégis behajtott a kárhelyre, a kárhely parancsnokának kézjelzéssel adott engedélyére hivatkozással. A felperes azonban a szolgálatparancsnoktól utasítást nem kapott erről a kivételes engedélyről. A felperes az alperes magatartása miatt - észelve azt is, hogy vezetés közben biztonsági övét nem használta - az eseményt követően feljelentést tett az

alperessel szemben 2 rb. közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt.

Az alperes 2009. október 9-én egy tarlótűz helyszínén az azt biztosító két rendőr előtt a felperesre nézve lealacsonyító kifejezéssel érdeklődött a felperesről. Utólag már nem állapítható meg, hogy pontosan „bunkónak, köcsögnek vagy okos tojásnak” nevezte-e őt. E két rendőr a felperes beosztásában teljesített szolgálatot.

Az alperes 2009. október 12-én vette át a felperes által kezdeményezett szabálysértési eljárásról szóló iratot. E nap reggelén a M Rádió hétfő reggeli 8:00 órakor kezdődő műsorában - amelyet egy kollégájával közösen vezetett - egyenes rádióadásban a következő kijelentéseket tette: „Beszélgessünk majd arról, hogy milyen rendőrök vannak az utcán..., lásd kérlek szépen, találtam egy olyan rendőrt, akinek egyáltalán nincs foga, ráadásul büdös is, és hazudik. Találtam egy ilyen rendőrt az utcán, képzeld el!... De ezt most el kell meséljem, büdös volt, fogatlan és hazudik. Na? Erre mondjál valamit! Na, na milyen rendőrök vannak az utcán? Nevezzem meg az illetőt? Én ismerem, úgy hívják felperes neve”.

A fenti események megtörténtekor a felperes a rendőrség állományában szolgálatirányító beosztást töltött be, kb. 18-22 ember felettése volt. A fenti rádióműsor elhangzását követően beosztottjai élcelődni kezdtek a felperessel. Az élcelődés olyan durva és megengedhetetlen jelleget, illetve méreteket öltött, hogy a P Rendőrség bünyügyi parancsnokának kellett a felperes beosztottait rendre utasítania. A felperes munkája során viselt egyenruháján az azonosító jele mellett a neve is szerepelt kitűzőn. Egy alkalommal a felperesnek egy rendezvényre rendelt sütemény mennyiséget kellett egy kollégájával az egyik p cukrászdából elszállítani. Az őket kiszolgáló cukrász - aki a felperest előzőleg nem ismerte - a kitűzőjére pillantva közölte a felperessel, hogy ne egyen annyi süteményt, mert árt a fogainak.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg azt is, hogy a felperes munkahelyén két évente kötelező pszichológiai vizsgálat van, ezek során a fenti események megtörténteig a felperesnél pszichológiai probléma nem jelentkezett. A fenti eseményeket követően azonban a felperes ellen a közvetlen munkatársak egy részének jelentése alapján belső eljárás indult, majd ezt követően fegyelmi eljárás is. A fegyelmi eljárás kapcsán a felperesnél időszakos pszichológiai vizsgálatot rendeltek, ami problémát jelzett, így a felperes táppénzre került.

A felperes feljelentése folytán az alperessel szemben indult fenti szabálysértési eljárásban a P Rendőrkapitányság, mint szabálysértési hatóság a 2 rb. közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértésének elkövetését megállapította és az alperest 20.000 forint pénzbírsággal sújtotta. Az alperes által a határozattal szemben benyújtott kifogás alapján a P Városi Bíróság Nyomozási-Szabálysértési Csoportja a szabálysértési határozatot megváltoztatta és az eljárást megszüntette, megállapítva, hogy az alperes a rendőrség által lezárt helyszínre a szolgálatparancsnok engedélyével hajtott be személygépkocsival és gépjárművét a

forgalmat nem zavaró módon állította le, a biztonsági öv használatának elmulasztását pedig nem találta kétséget kizáróan bizonyítottnak.

A felperes keresete az alperes által a sérelmére elkövetett személyiségi jogsértések megállapítására és 1.000.000 forint nemvagyonai kártérítés megfizetésére irányult. Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez való jogát, amikor 2009. október 9-én a felperes két kollégája intézkedése során a felperesre becsmérő kijelentést tett és amikor 2009. október 12-én a M Rádió reggeli műsorában a fent idézett kijelentéseket tette. Kötelezte az alperest 500.000 forint nem vagyoni kártérítés és kamatai felperes javára történő megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú eljárásban felmerült perköltségek viselésére a pervesztesség-pernyertesség arányában kötelezte a peres feleket.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, kérve az ítélet részbeni megváltoztatását és a marasztalás összegének 150.000 forintra történő leszállítását. Fellebbezését azzal indokolta, hogy - nem vitatva a jogsértés megtörténtét a M Rádióban elhangzottak kapcsán - az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeg nem áll arányban a jogsértéssel, valamint azzal a hátránnyal, amely a jogsértéssel okozati összefüggésben bekövetkezett. Vitatta az elsőfokú bíróságnak arra vonatkozó ténymegállapítását, hogy a felperessel szemben elrendelt belső vizsgálat és a pszichológiai vizsgálat során megállapított „probléma” okozati összefüggésben állna az alperes jogsértésével vagy azzal, hogy a felperesnek a munkatársai „beszóltak”. Hivatkozott arra, hogy a tényállásban megállapított baleseti helyszínre jogosult volt behajtani, ennek felperes általi akadályozása, valamint az azt követően az alperessel szemben a felperes által tett feljelentés a felperes részéről „visszaélésszerű” joggyakorlás volt. A kártérítés összegszerűsége körében kérte értékelni, hogy a felperes is és azok a kollégái is, akik őt „cikizték”, az alperes részéről a M Rádió műsorában elhangzott kijelentéseket nem közvetlenül a rádióból, hanem a munkahelyükön szerezték a jogsértést követően, a rendőrségen ezzel kapcsolatosan lefolytatott vizsgálat során. Emiatt vitatta, hogy a Ptk.78.§-a szerinti objektív valótlán tényállítás alkalmas volt az érintett személy értékelésének hátrányos befolyásolására. Fellebbezésének indokait akként összegezte, hogy az alperes által elismert jogsértéssel okozati összefüggésben nem valósult meg - vagy csak csekély mértékben a kollégák beszólásai kapcsán - a felperes értékelésének hátrányos befolyásolása, így a nem vagyoni kártérítés mértéke eltúlzott.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése alapjául szolgáló tényeket helyesen állapította meg, a helyesen megállapított tényekből a megfelelő jogszabályok

alkalmazásával - a fellebbezéssel érintett részében - helyes jogi következtetéseket levonva hozta meg érdemben is helytálló határozatát, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján - utalással a Pp.254.§ (3) bekezdésében foglaltakra is - helyes indokai alapján hagyta helyben.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakra utal még a másodfokú bíróság.

A kifogásolt ténymegállapítás a periratok adatain alapul. A felperes által kifogásolt okozati összefüggésre nem tér ki. Ezért a másodfokú bíróság nem látott okot az elsőfokú ítéletbe foglalt tényállás módosítására.

A fellebbezés indokainak lényege szerint az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeg nem áll arányban a jogsértéssel, valamint azzal a hátránnyal, amely a jogsértéssel okozati összefüggésben keletkezett. E vélemény - a fellebbezési kérelem tartalmával összefüggésben - arra utal, hogy az alperes az általa is elismert jogsértését csekélynek, szinte „bagatellnek” tekinti, holott az rendkívül súlyos. Az alperes ugyanis a felperessel szembeni személyes ellenségeskedésben eszközként használta fel a hivatásából adódó, a munkahelye által biztosított eszközöket, amelyek nyilvánvalóan nem a személyes bosszú kiélésére, megvalósítására szolgálnak. Fordított esetben, ha a felperes élt volna vissza az alperes hátrányára a hivatali helyzetével, felhasználva a hivatásából fakadó eszközöket a személyes ellenségeskedésben, az alperes magánszemélyként is és a közvélemény formálójaként is nyilvánvalóan a legszigorúbb eljárást és a legharmonikusabb büntetést követelné az ilyen nemtelen magatartást tanúsító közszolgával szemben, ami természetes és indokolt erkölcsi és jogi követelmény is lenne a részéről. A saját hatókörén belül azonban az alperes morális értelemben ugyanezt a cselekményt követte el, ami csak azért nem minősül hivatali visszaélésnek, mert az alperes nem hivatalos személy. Ugyanakkor az alperes is közfunkciót látott el a felperes sérelmére megvalósított jogsértés elkövetésekor: az Állam, végső soron az államot alkotó közösség tulajdonában lévő rádiófrekvencia (Ptk.172.§ f) pont) felhasználásával a nyilvánosság tájékoztatását és a közvélemény formálását végzi. A közvélemény formálása az adott esetben is hatékony volt: a felperest előzőleg személyesen nem ismerő cukrászda eladó a felperest súlyosan lealacsonyító, megalázó alperesi magatartástól nyilvánvalóan felbátorodva maga is az emberi méltóságot sértő, megengedhetetlen magatartást engedett meg magának a felperessel szemben. Erre a megdöbbentő kereskedelmi etikátlanságra nyilvánvalóan nem ragadtatta volna magát, ha nem érez indítást rá az alperes erkölcsromboló magatartásán felbátorodva. Az alperes az általa jelentéktelennek tekintett magatartásával a felperest az önértékelést romboló, a pszichét károsító gúnyolódódás célpontjává, társadalmi kirekesztettség szenvedő alanyává tette. Tudta, hogy ezt teszi. Ezt akarta elérni. Elérte.

A nemvagyoni kártérítés mértékének megállapítása körében nem hagyható figyelmen kívül a jogsértés súlya, a felróhatóság mértéke és a jogsértésnek a sértettre gyakorolt hatása. Márpedig kirívóan súlyos jogsértés és súlyosan felróható magatartás az, ha a jogsértő a sértettel szembeni személyes ellenségeskedésére

és bosszújára a munkaköre által biztosított rádióadást eszközként használja és a sértett személyére a nyilvánosság számára tesz jóhírnevét és becsületét durván sértő kijelentéseket.

Tettét és annak súlyát az sem mentené, illetve enyhítené, ha a felperes akadályozó magatartása, illetve feljelentése „visszaélésszerű” joggyakorlásnak minősülne. Annak rögzítése mellett, hogy erre vonatkozó tényszerű adat nincs, utal a másodfokú bíróság arra, hogy senkinek a jogsértése nem jogosít más személyt sem kisebb, sem hasonló súlyú, sem nagyobb jogsértésre.

A fellebbező vitatta, hogy a jogsértőnek minősülő megnyilvánulásai alkalmasak voltak a felperes értékelésének hátrányos befolyásolására, ezt a tényt azonban a felperes mind a munkahelyi, mind a cukrászdai incidenst ideértve tanúvallomással megfelelően bizonyította. A hátrány bekövetkezett, ezt fellebbezésének tartalma szerint az alperes sem vonhatta kétségbe, hiszen nem a teljes elutasítását, csak a leszállítását kérte a kártérítési összegnek. Az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeget pedig a bekövetkezett hátránnyal arányban állónak találta a másodfokú bíróság is.

A másodfokú tárgyaláson az alperes kérte a per tárgyalásának a felfüggesztését, arra hivatkozással, hogy feljelentése folytán hivatali visszaélés bűncselekménye miatt eljárás indult a felperessel szemben. A felfüggesztésre irányuló kérelmet a másodfokú bíróság nem teljesítette. Erre egyrészt azért sincs szükség, mert a felperes esetleges jogsértése az alperes jogsértését nem menti, annak súlyát nem enyhíti, a jogsértés következményeit sem visszamenőlegesen, sem a jövőre nézve nem szünteti meg. A felfüggesztés iránti kérelem azonban elsősorban azért nem teljesíthető, mert az elsőfokú bíróság által megállapított jogsértés tényét, azaz a kereset jogalapját az alperes a fellebbezésében nem tette vitássá, a másodfokú bíróság döntésének a Pp.253.§ (3) bekezdésében meghatározott tere már csak a 150.000 forint és 500.000 forint közötti értéktartományon belül, a kártérítés összegének meghatározására korlátozódott. A felfüggesztési kérelem indoka a kereset jogalapjával, de annak is csak egy részével, a hazugságra vonatkozó kijelentéssel lenne jogilag összefüggésbe hozható. Ennek a kijelentésnek a jogsértő voltát a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között a másodfokú bíróság már nem vizsgálhatja. Megjegyzendő, hogy a másik két jogsértő kijelentés önmagában is megvalósította a kereset tárgyává tett jogsértést és önmagában is alkalmas volt az ítéleti döntésben értékelt hátrány kiváltására, ebből a szempontból éppen az emberi méltóságot sértő egyéb két kijelentésnek volt meghatározó jelentősége, nem annak, hogy hazudott-e a felperes vagy sem.

A fellebbezés sikertelen volt, ezért a másodfokú bíróság az alperest kötelezte a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségeinek a viselésére. Ennek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdésének és 4/A.§-ának az alkalmazásával állapította meg, figyelembe véve azt is, hogy a felperes által az elsőfokú eljárásban becsatolt ügyvédi díjkikötési megállapodás csak az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi képviseleti munkára vonatkozott.

P é c s , 2011. szeptember 29.

dr. Lábady Tamás s.k. a tanács elnöke, dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, dr. Hrubí Adrienn s.k. bíró